

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 115.

V Ljubljani, v ponedeljek 23. maja 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 21. maja.

Budgetna razprava.

(Dvaindvajseti dan.)

Včerajšnja seja je trajala skoraj do polu štirih popoldne, ob sedmih zvečer pa se je pričelo novo zborovanje, ki je trajalo skoraj do polu enajstih pred polnočjo. Poslancem se toraj ne more ravno očitati, da bi jim ostajalo časa.

Zvečer je dr. Krofta govoril o cementiranju, Borčić pa o ladjišči v Špljetu, ki ga je vladi priporočal v boljšo in večjo skrb. Za njim se je levičar Richter znašel nad bivšim trgovinskim ministrom baronom Pinotom, ker je telefonstvo prepustil privatnim podvzetnikom, namesto da bi ga bila država prevzela v lastno skrb. Dr. Roser je priporočal, naj se telefon napravi v splošnji bolnišnici; čemu bi služil, mož pač natančneje ni razodel. Tudi je govoril za poštne uradnice, za telegrafistovke in poštne slugе ter prigovarjal ministru, da naj jim skoraj zboljša njihove plače.

Minister Bacquehem je govornikom odgovarjal, da se poštni dohodki čedalje bolj množijo in da se je l. 1887. že 2.274.000 gld. izročilo centralni državni blagajnici. Ker so vsi dohodki proračunjeni s 4.278.610 gld., je pač upati, da bode veliko več došlo, kakor se je pričakovalo. O povikšanju plač poštne služabnikov se vrše v ministerstvu nove razprave in minister upa, da se bodo izpolnile želje prosilcev. Poštne manipulativke in telegrafistovkam pa misli minister, vsaj onim, ki že dalje služijo, plače zboljšati že s 1. julijem. Da se je telefonstvo prepustilo privatnim društvom, zgodilo se je zaradi tega, ker se v pričetku ni vedelo, ali se bo reč obnesla ali ne. Zbornica je živahno odobraval ministrov govor, in Heilsberg je izrekel svojo zadovoljnost zaradi zboljšanja plač poštne služabnikov.

Za njim se je oglasil Tržaški poslanec Burgstaller. Kadarkoli zine kateri Tržaških poslancev, vé se že naprej, da bo tirjal za Trst kako novo napravo. Tudi sedaj se nismo varali; Burgstaller je od ministra tirjal, da naj v Trstu zida novo poštno poslopje; Maks Hajek pa je nekaj enakega zahteval za Plzen.

Današnja seja se je pričela ob enajstih dopoldne, ker je bil pred sejo sklican budgetni odsek, da reši zakon glede poštne hranilnice. Zboroval je od poludesetih do enajstih, pa svoje naloge še ni bil rešil, ampak se je zvečer ob sedmih zopet sošel ter je novi zakon dognal, ki ga bode tudi zbornica rešila, preden se razide na počitnice. Pošta bo imela po novem zakonu kakih 400.000 gld. dobička, ki niso, kar si bodi. Zato je pa Menger danes tirjal, da naj se tako važen zakon ne odklada do jeseni in državi ne krati gotov dohodek.

Poštne hranilnice bile so sploh glaven predmet današnje razprave; za Mengerjem govoril je Dunajski poslanec Leon in pretresal novi zakon, kar je predsednika pripravilo k opominu, da se danes ne razpravlja omenjeni zakon, ampak državni proračun.

Drug jako važen predmet današnje seje so bile železnice. Dr. Magg je govoril o poddržavljevanju železnice in obžaloval, da se je poddržavljenje severne železnice za tako dolg čas odložilo. Tudi je priporočal boljšo kontrolo, ki se ima ozirati na vse po-

sameznosti. Minister Bacquehem je potem opravičeval višje izdatke, za katere se zahteva nekaj čez 5 milijonov gold. Türk je govoril o češko-moravski transverzalnici in o načinu, kako so se odvajala posamezna dela.

Naš poslanec Pfeifer je povzdignil svoj glas za dolenjsko železnico, ki ne bode pomagala samo revni dolenjski strani, ampak tudi dalmatinske železnice zvezala z našimi, in Dalmacijo spravila v dotiko z notranjimi deželami. Govor je bil sestavljen v lepem slogu in pesniških primerah in izrazih, in je bil od vseh, ki so ga poslušali, s pohvalo sprejet. Žalibog, da je število poslušalcev sedaj navadno že jako pičlo, zlasti kadar se seja bliža h koncu, ali kadar pride čas za obed, ki ga nekteri nikakor ne morejo odložiti do konca seje, ampak morajo po svoji navadi iti k jedi, naj se v zbornici med tem godi, kar koli hoče. Ker Vam govor pošljem po stenografskem zapisniku, sedaj ga ne bodem obširneje razpravljaj.

Dr. Heilsberg je priporočal železnico iz Neubergera v Mariacelje, Tonner je želel, naj bi bila češka transverzalna železnica do l. 1888 dovršena, Menger in Siegl sta povdarjala važnost novih železnic v Šleziji, Kreuzig je prosil za provizorične železnične uradnike, Nitsche pa je vprašal ministra, hoče li dotično železnično društvo prisiliti, da bode delalo železnico iz Budjevic v Salsnav, kakor je bilo pogodeno? Minister je obljubil, da hoče za to skrbeti. Govorili so še Slavik o železničnih tarifih, Wrabetz pa o nekterih neprilicnostih pri zahodnih železnicah; s tem je bil rešen ves proračun trgovinskega ministerstva in sprejet po navseh budgetnega odseka brez vsakere premembe.

Praški „Sokol“ pa dr. Grégr.

V češkem klubu je te dni hudo vrelo; vzrok temu so bile neke besede, ki jih je dr. Rieger govoril v klubu in ki jih je dr. Grégr v napačnem pomenu sporočil „Narodnim Listom“, češ, da je sramota za češki narod, ako mu dr. Rieger pripisuje nalogo, da naj pod mizo pobira drobtinice. Češki klub je vsled tega napada na svojega načelnika izjavil, da dr. Rieger ravno kar omenjenih besed ni govoril v pomenu, ki jim ga podtika dr. Grégr, ali ob enem se je 18. t. m. popoldne prostovoljno razrušil, da bi se pri novi sestavi znebil poslancev, ki se za klubovo tajnost ne zmenijo in vse dogodke poročajo v časnike, naj bode že prilično ali neprilčno. V četrtek ob 11. uri dopoldne se je klub zopet sestavil in izvolil prejšnje načelnike. Dr. Grégr svojega pristopa ni oglasil, zato se pa tudi ne more nadejati podpore klubove za svoje nasvete ali predloge. To se je jako očitno pokazalo v današnji seji. Dr. Grégr je namreč stavil samostalen predlog, da naj vlada nemudoma prekličie prepoved Sokolove slavnosti v Pragi. Ta predlog je sam na sebi neprimeren, ob enem pa tudi jako neprilčen, ker sega v pravice eksekutive in državnemu zboru prisvaja posej, ki mu nikakor ne pristuje. Nobena vlada ne more pripuščati, da bi postavodajalni zbor vladi narekoval, kaj naj v tem ali onem slučaju stori ali opusti; na vsak tak poskus lahko odgovarja: To je moja reč; ako nisem pa prav ravnala, imamo zakon, po katerem se sme ministerstvo na odgovor klicati in zaradi prestopka zakonov tožiti. Češki klub že iz teh splošnih pomislekov ni hotel podpisati Grégrovega predloga, ki so ga z njim vred podpisali samo še grof Kavnic, Engel in Vašatty. Ko je

predsednik vprašal v zbornici, kdo izmed drugih poslancev podpira ta nasvèt, ni se oglasilo zadostno število podpornikov, in Grégrov predlog je takoj padel pod klop. Pa ko bi bil tudi zadostno podpiran, bil bi brez pomena. Tje na jesen bi ga bil dr. Grégr po opravljenem redu še le vtelnjeval; potem bi bil prišel v kak odsek in iz odseka zopet nazaj v zbornico, ki bi se bila z njim pečala enkrat po novem letu, ako bi bilo šlo hitro. Kakšen pomen bi toraj imelo za Sokolovo slavnost, ki naj bi se vršila meseca julija tega leta, ako bi se le po novem letu v državnem zboru sklepali, da naj vlada nemudoma prekličie dotično prepoved?

Ljubljana pa Anastazij Grün.

Šlezjski poslanec in Dunajski odvetnik dr. Menger posebno ljubi belo Ljubljano. Gospodje levičarji sicer pri vsaki priliki povdarjajo, da naj se državni poslanci ne vtikajo v zadeve drugih dežel, kadar se namreč kak slovenski poslanec oglasi za svoje rojake v drugih pokrajinah, sami pa se tega načela ne drže in se kaj radi zaganjajo v kraje, ki jih komaj po imenu poznajo. Dr. Menger je že lani meseca junija z nekterimi tovariši ministra notranjih zadev vprašal zastran onesnaženja Anastazij Grünovega spomenika v Ljubljani. Grof Taaffe mu je bil takrat primerno posvetil. Dasiravno so ravno danes raznoteri Dunajski listi iz Ljubljane poročali, da je dalo mesto očediti Grünov spomenik in da hoče tudi po noči skrbeti, da se ne bode ponavljalo tako pobalinstvo, se je vendar dr. Menger v svoji nemški jezi zopet zakadil v glavno slovensko mesto in njegov zastop, ter je ministra na konci današnje seje v pismeni interpelaciji vprašal, ali še vedno misli, da skrb mestnega odbora Ljubljanskega zadostuje za varstvo Grünovega spomenika, in kaj hoče učiniti, da bode skoraj konec sramotnim razmeram v Ljubljani, ki Avstrijo pred celim svetom spravljajo ob dobro ime? Menger in tovariši naj se le potolažijo; bolj kakor predrzni pobalini, ki se znašajo nad Grünovim spomenikom, in ki zasluženi kazni ne bodo odšli, kadar pridejo v roko, on in njegovi pajdaši v slabo ime spravljajo Avstrijo, ker take neumne reči kvasijo, ker brez potrebe slovenski narod pred svetom črnijo in ker brez vsakega vzroka kričé, da je onesnaženje omenjenega spomenika dokaz, da so nemški prebivalci v Ljubljani brez varstva. Ubogi Nemci v Ljubljani in še bolj usmiljenja vredni Nemci drugod, ki take čenče verjamejo!

Govor poslanca Kluna

v državnem zboru 10. t. m.

(Dalje.)

Če morajo v mnogih slučajih slovenskega naréčja zmožni učitelji ali tudi odrasli učenci biti kot tolmači, nič ne dé, da se le nemščina podučuje. Šolske oblasti in šolski nadzorniki, katerih jeden ne zna slovensčine in vendar nadzoruje v slovenskih krajih, smatrajo to kot glavni namen. (Čujte! Čujte! na desnici.) Učitelji ravno nemščino podučujejo najmarljiveje, ker se ozirajo na odlok c. kr. deželne šolskega sveta za Koroško, dne 11. aprila 1877, št. 867, po katerem so petletne doklade odvisne od poduka v nemščini. (Čujte! Čujte! na desnici.) In deželna šolska oblast ne preti samo, marveč tudi

dela tako; o tem pričta ta-le slučaj: Nek učitelj se ni mogel odločiti, da bi pri svojih čisto slovenskih otrocih vpeljal nemški podučni jezik. Večkrat so mu zapretili, da mu odtegnjejo petletne doklade. Konečno je dobil od okrajnega šolskega sveta ta-le odlok dne 6. maja 1884, št. 731, (bere): „Po naznanilu slavnega c. kr. deželnega šolskega sveta dne 21. aprila 1884 zvedel je podpisani okrajni šolski svet, da nemščina slabo napreduje vsled slabe metode in nezadostne vaje. Toraj . . . itd.“

Ni li naravno in umljivo, da se učitelji ravno ne pulijo za slovenske šole, kakor je opomnjeno tudi v onem letnem poročilu na strani 41? Si li more učitelj želeli službo, kjer ima največje težave s tujim jezikom, katerega ne razumejo otroci; kjer se mora več truditi, kakor njegov tovariš na nemški šoli; in konečno mu za kazen še odtegnjejo petletno doklado, ker nadzornik ni bil zadovoljen z vspehom? (Čujte! Čujte! na desnici.)

In vendar je naravno, da tak poduk ne more imeti po vsem povoljnega vspeha. Versko-nravna vzgoja, ki je za vse naslednje življenje odločilna, je v takih šolah zelo težavna, pri slabejših otrocih celo nemogoča. Nemškega katekizma otroci ne razumejo, slovenskega ne znajo brati, saj ne v onih šolah prve vrste, ker v takih šolah se uče slovenski brati in pisati. (Čujte! Čujte! na desnici.) Katehet jih mora najprvo učiti slovenski ABC, da morajo njegovi otroci vzeti v roke slovenski katekizem.

Veroučitelji so večkrat prosili šolske oblasti, naj dadó slovenščini v šoli vendar toliko prostora, da morejo otroci brati in rabiti slovenski katekizem, a vse zastoj. Poslali so 19. junija 1878 skupno prošnjo na deželni šolski svet, a ta jo je zavrnil z odlokom dne 3. januarja 1879. In ko se je umrl knezoškof Wiery 28. januarja 1879 pritožil proti odloku pri ministerstvu, zavrnilo so ga naravnost tudi tukaj. Označivne so besede, ktere je knezoškof pisal v pritožbi na ministerstvo. Čudno svitlobo mečejo na šolske razmere v slovenskih delih Koroške. Glasé se (bere): „Spoštovanjem podpisani ordinarijat mora proti temu ugovarjati, in sicer na korist šole, kakor tudi posebno na korist krščanskega poduka in pravne omike slovenske mladine, da namreč preveč tirjajo voditelji slovenskih občin gledé nemškega jezika in da se jim prehitro izpolnjuje njihove tirjatve. Gotovo resnica je, da župani smatrajo šolo le kot zavod jezika; kaj radi se odrekó rejalni omiki svojih otrok, če le po večletnem obiskovanji šole nekoliko lomijo nemščino. (Čujte! na desnici.) Slovenske občine, to je njihovi voditelji ne poznajo prave naloge ljudske šole.“ (Čujte! Čujte! na desnici.)

Tako je pisal plemeniti cerkveni knez, ki je bil rojen Nemeec in kteremu ne morete očitati slovenske propagande. Kot vesten višji pastir, ki je ravno tako skrbel za slovenske kakor za nemške vernike, čutil je dolžnost, da povzdigne svoj pastirski glas in razkrije brez strahu pomanjkljivosti in napake.

Pa ne le naravno-verska vzgoja, temveč tudi sploh pričetna omika trpi vsled barbarske učne metode, ki je proti vsem pravilom pameti in pedagogike. (Prav dobro! na desnici.) Materinega jezika se otroci ne uče, nemščine se pa otroci ne morejo naučiti v šoli v toliki meri, da bi se v nji mogli učiti najpotrebnejših vednosti. Opazim, da ne napredujejo v splošnji omiki, marveč zaostajajo. To ni moja samovoljna trditev, temveč opazili so to drugi faktorji, ki so znani pri nas kot veljavne osebe. Štatistika l. 1884 kaže na Koroškem, da je manj novincev kakor prejšnje leto, ki znajo nemški brati in pisati, število onih pa, ki znajo tudi drugi, tukaj se vé, slovenski jezik, skrčilo se je v jednom letu od 30 do 15 pri tisoči, tedaj za 50 odstotkov. (Čujte! na desnici.) Na Kranjskem je število obeh naraslo, akoravno so za slovensko prebivalstvo v ljudskih šolah povsod vpeljali slovenski podučni jezik. Eden prvih nemško-liberalnih časnikov Dunajskih je pripomnil pred nekimi leti (Klic: Pred nekimi meseci!) toraj pred nekimi meseci gledé Slovencev na Koroškem: „Slovenci na Koroškem postajajo bebeci“. (Poslanec Ghon: No, to je silno! — Čujte na desnici. — Glasno ugovarjanje na levici.) Všeč mi je, ker gospodje ugovarjajo.

Jaz tudi ugovarjam in vesel me, da gospodje s Koroškega z menoj ugovarjajo. Če pojde tako naprej, mogel bo narodopisec (etnograf) čez nekaj let poročati o Koroškem: Prebivalstvo na Koroškem je popolnoma nemško; ako bo hotel biti natančen in vesten, moral bo pristaviti: žalibog, je bebasto. (Glasni ugovori in smeh na levici. — Dobro, dobro! na desnici.)

Take razmere, ki sicer nadarjen in močan

narod tirajo v slaboumnost, gotovo niso na korist državi in vladajočemu rodu; tega bi jaz ne mogel trditi im mislim, da tudi ne gospod naučni minister. (Poslanec dr. Menger: To ni resnica! Klici na levici: Kteri časnik je bil?)

Sedanja vredba ljudske šole ni le proti zdravi pameti in pravilom pedagogike, marveč je tudi nepostavna. Odveč bi bilo, ko bi hotel to dokazovati. Le toliko, da nasprotuje vredba členu 19. državne temeljne postave dne 21. decembra 1867, § 6. državne ljudsko-šolske postave dne 14. maja 1869 in § 51. šolskega in naučnega reda dne 20. avgusta 1870. Če se bodo koroške občine, kakor smo nedavno brali, z dotičnimi pritožbami obrnile na državno sodišče (dobro, dobro! na desnici), da dobé za slovenske otroke slovenski podučni jezik, gotovo bo državno sodišče priznalo pravico koroškim Slovencev, kakor se je že sploh zgodilo v mnogih drugih slučajih. (Dobro, dobro! na desnici.) Pritrdili mi bote, gospóda moja, da je gotovo jako žalostno, ker si moramo svojo postavno pravico priboriti z odlokom sodišča, in da se s tem gotovo ne pospešuje zaupanje do vlade. (Tako je! na desnici.)

Zato upam in pričakujem, da ne bo treba visoke naučne uprave poučiti z odlokom visokega državnega sodišča, ktere dolžnosti ima kot najvišja šolska oblast, temveč bo storila prostovoljno svojo dolžnost in izpolnila skromne in v postavah zagotovljene tirjatve slovenskih občin na Koroškem ter odstranila prej ko mogoče šolske razmere, ki nasprotujejo zdravi pameti in vsem pedagogičnim načelom. (Prav dobro! na desnici.) (Dalje prih.)

Govor poslanca prof. Šukljeja v državnem zboru dne 9. maja.

(Dalje.)

Sedaj, gospóda moja, naj pa preidem na obrtne učne zavode. Z zadovoljnostjo tukaj priznavam, da je gosp. naučni minister v budgetnem odseku rekel, da Kranjska dobi svojo obrtno šolo, le še ni določeno ali v Ljubljani ali v Ribnici.

Usojal bi si tu povdarjati, da bi bili taki zavodi tu pač na obeh krajih jako umestni. Vspeha se jim ne bi nikjer manjkalo. Zavod v Ljubljani imel bo nalogo že po svojem naravnem značaju, da se razširi v obrtniško šolo višje vrste, v nekako državno obrtno šolo. Zavod v Ribnici vplival bode pa oživljajoče na ondašnje že starodavno domačo obrt. Nikakor si ne usojam tu naučni upravi kakoršnih koli svetov dajati, pač pa kot zastopnik Ribničanov ekselencio naučnega ministra prosim, da naj te zadeve ne spusti iz oči in da, če bi ne bilo mogoče že sedaj ondi ustanoviti obrtne strokovne šole za lesno obrt, naj se vsaj skrbi, da se bode ondi podučevalo obrtno risanje.

Žal mi je, gospóda moja, da se s prav tako zadovoljnostjo ne morem izraziti o neki drugi zadevi, ki je v najtesnejši zvezi z obrtniškim izobraževanjem.

Kaj da mislim, Vam bo že iz interpelacije znano, ki smo jo pred nekaj dnevi tu slišali.

Če se ozrete v državni proračun, našli bote, da je ondi za državno obrtno šolo v Trstu v ordinariju nastavljen prvi rok z 9000 gold., v extraordinariju pa s 14.000 gold., toraj skupaj 23.000 gl. Vsakdo vé, da je to še le začetek. Ta Tržaški zavod bo državni možnjček še vse drugače privijal, kajti čuje se, da bode to zavod prve vrste.

Primorski Slovani so bili zadosti nespametni, če so se nadjali, da se bode država pri tem svojem zavodu, ki ga bo na svoje stroške vzdržavala in za vzdrževanje katerega bodo tudi Slovani svoje krvavo zaslužene krajcarje donašali, tudi kaj na nje ozirala, če tudi so na Primorskem v večini. Več nego 200.000 je Slovencev in blizo 130.000 Hrvatov na Primorskem. In prav to je tista stranka na Primorji, ki visoko drži prapor avstrijskega domoljubja, in ktere nič ne mika preko morja škiliti, (Tako je! na desni) od koder se nekteri preko Adrije odrešenika nadjajo.

Za trdno se je bilo nadjati, da bode ta državna obrtna šola tudi primorskim Slovanom pristopna.

Temu se je uprl Tržaški mestni zbor, kar nas pa ni prav nič pretreslo. Otročje se Vam bo morda zdelo, če Vam povem, da smo se že po tihem veselili, ker smo ravno že tolikrat slišali pohvalno omenjati odločnost sedanjega naučnega ministra, kako da bo po zasluženji to nekvalificirano zahtevanje Tržaškega magistrata zdelal.

Toda, kaj se je zgodilo? V seji dne 28. aprila t. l., kakor so sporočali „Oservatore Triestino“ in drugi Tržaški listi, prečitale so se v mestnem zboru Tržaškem vladno pisanje, v katerem se je naučni minister dejanski umaknil šovinizmu Tržaškega mestnega zastopništva.

Čuje se, da bo na tem zavodu laščina izključljivo podučni jezik, slovenščini se bo, če bo treba, odločil le neznaten kotiček kot podučnemu predmetu. Gospóda moja, za tako mileščino naš slovenski narod na Primorji ne mara. Zakaj ne? Največje število obrtniških delavcev nabira se na Primorji iz slovenske narodnosti. Vsi ti naj se toraj še le laščine uče, preden jim bo mogoče poduka na tem zavodu se vdeleževati! Priznati moram, da je od tega ukrepa, pa do raznarodovanja le čisto majhen korak, (Da, prav res! na desni) in prav za to na lastno škodo obžalovaje izrečem, da s tem ukrepom naučne uprave nikakor ne morem biti zadovoljen in prosim za takšno spremembo, da bode tudi Slovanom mogoče vdeleževati se poduka. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. maja.

Notranje dežele.

Češki klub je takoj naznanil drugim desniskim klubom, da se je zopet sestavil. Poljskemu klubu je naznanil podpredsednik Rihard Glam-Martinič. Dr. Grégr je objavil v „Narodnih Listih“, da pripozná rodoljubje dr. Riegra, nikakor pa ne odobrava njegove politike. „Hlasu z Blanika“ piše Dunajski dopisnik: „Odkritosrečno priznam, da je dr. Rieger z besedami o drobtinah pod mizo hotel označiti le naš sedanji položaj, ne pa svetovati, naj delamo tako.“ Dr. Grégr in z njim morda še dva ali trije mladočeški poslanci ločijo se kot „divjaki“ iz češkega kluba.

Avstro-ogerska carinska konferenca je dovršila svoje delo. Avstrijski zastopniki so se vrnili na Dunaj. Do 25. t. m. dobé carinske oblasti v roke dotične napotke in določila o carinskem tarifi.

V soboto je ogerski ministerski predsednik Tisza odgovoril na interpelacije poslanca Iranyja glede Bosne in Hercegovine. „Nordd. Allg. Ztg.“ je namreč pisala, da so se Avstrija, Nemčija in Rusija dogovorile o Bosni in Hercegovini, in ta dogovor je bil potrjen na Berolinskem kongresu. Ruski listi so temu ugovarjali. Tudi Tisza je priznal, da se Rusija in Avstrija niste dogovorili o delitvi Turčije. Tisza je povdarjal, da je Avstrija skušala že pred rusko-turško vojsko olajšati kristjanom v Turčiji življenje, toda ne z orožjem in ne na škodo turški državi. Avstrijski državniki pa so se prepričali, da hoče Rusija za balkanske narode Turčiji napovedati vojsko. Avstrija je morala biti nevtralna, ker ni hotla napasti Turčije in tudi ne ovirati Rusije, da oprosti balkanske narode. Ker bi pa posledice rusko-turške vojske lahko škodoval avstrijskim koristim, pričeli so se dogovori z Rusijo gledé okupacije. Avstrija pa pri tem ni želela polastiti se Bosne in Hercegovine. Turčija naj bi sama varovala mir in red v Bosni, in ko bi ne mogla, morala bi Avstrija zasesti deželo. To je bil dogovor z Rusijo, katerega ste naznanili tudi Nemčiji. Mir v San Stefanu pa se ni strinjal z dogovorom, Avstrija je ugovarjala, in tako se je rodil Berolinski kongres. Tu so države Avstriji dale nalog, da zasede Bosno in Hercegovino. Avstrija je toraj na podlagi Berolinskega mandata zasela deželo, ne pa po prejšnjem dogovoru z Rusijo.

Madjari hočejo na vsak način vpeljati madjarščino kot državni jezik okraj Litave. Časniki poročajo, da je minister notranjih zadev ukazal vsem poglavarstvom in občinam pod krono sv. Štefana, da svoje uradne dopise pošiljajo z naslovom v „državnem jeziku“, in ta je madjarski. Isto je ukazal minister bogoslovja in nauka vsem cerkvenim poglavarstvom. Komunikacijski minister je dal povelje vsem poštnim uradam, da strogo pazijo na dotično ministersko naredbo in naznanijo vsakega uradnika, ki bi ravnal nasprotno. Madjarski listi so popoluoma zadovoljni s to naredbo.

Vnanje države.

Ruski car je odlikoval več oseb donskih kozakov, med drugimi tudi atamanskega poročnika kneza Svatopolka Mirskega. Pri obedu v Novem Čerkasku je car napil hrabri in slavni kozaški armadi. Carska družina se vrne iz Novega Čerkaska v Petrov dvorec. Svečanosti pri danskih kozakih niso brez političnega pomena.

Ruski listi se mnogo pečajo s srbskimi razmerami. Ker imajo ruski listi mnogo vpliva na narod in vlado, in je za Avstrijo velikega pomena, kako se razvijó razmere v srbski kraljevini, hočemo navesti nekaj ruskih časopisov, ki pišejo o Srbiji. „Novosti“ trdiijo, da se je srbska ministerska kriza začasno resila na korist Avstriji, a končana še ni.

Srbska politika omahuje, bi li pripoznala javno mnenje naroda, ali se ozirala na prejšnje vplive. Posledica temu je, da je kraljica Natalija odpotovala v Rusijo, gospod Garašanin pa je ostal na krmilu. V Srbiji se nočejo spreti z Avstrijo, pa tudi ozirati se hočejo na narod, ki je Rusiji prijatelj. Na Dunaji spoznajo, da so si pridobili prijaznost balkanskih knezov, a ne balkanskih narodov. Srčni vsprejem kraljice Natalije na ruski zemlji bo vtrdil prijateljstvo med balkanskimi knezi in Rusijo. — „Novoje Vremja“ piše, da ostane Garašanin na krmilu le malo časa. Ostal je, da potovanje kraljice ne vzbudi prevelike pozornosti. — „Moskovske Vjedomosti“ pišejo, da srednje-evropejski državniki zato povzdigujejo Garašaninovo vladno, ker odvrta srbski narod od Rusije. To se godi že več let, in srbska vlada se je podvrgla vplivu avstrijske države. Rusija še vedno čuti za srbski narod, le javno mnenje se je ohladilo za Srbijo. Na Dunaji in v Budimpešti pozorno zasledujejo premembe v srbskem kabinetu, na Rusijo nimajo nobenega vtisa. Dokler ostane srbska politika proti-ruska, Rusija ne vpraša, komu kralj Milan izroči svojo vladno. O srbski ministerski krizi poročajo nam Dunajski in madjarski listi. Kraljica Natalija šla je s sinom, prestolonaslednikom v Rusijo. Zdravniki so ji svetovali, da si v morskih kopelih vtrdi zdravje. Naravno je, da mati svojega sina seznanj s svojo domačijo, s svojo prejšnjo domovino, s katero je v sorodu in kjer ima svoja posestva. Sprva so v Avstriji zaukovali govornico o potovanju kraljice. Ko pa je bila govornica vedno resničnejša, podtikali so potovanju slabe namene. Sedaj vémo, zakaj kraljica ni stopila na zemljo sosedne dežele in se je iz Turin-Severina naravnost odpeljala v Bukarešt in dalje v Krim.

Nemški državni zbor je vsprejel v tretjem branji dodatni kredit za armado. — Vlada namerava še v tem zasedanju predložiti državnemu zboru postaven načrt o kaznovanju ogleduhov.

Iz **Belgije** poročajo listi, da se „štrajki“ delavcev vedno širijo. Prijeli so dva anarhista, ki sta skušala z dinamitom razrušiti železni most med postajama Ghislaam-Bouvreus. V Quaregnonu so deloma razrušili z dinamitom hišo direktorja Labouverie-a. V Monsu so pripravili voditelja upornikom. Pri mnogih delavcih so našli samokrese. Polkovnik grof Sullivan je prevzel poveljništvo pri Charleroi zbrane armade.

Francosko ministerstvo še ni sestavljeno. Freycinet je naznanil Grévy-ju, da ne more sestaviti trdnega ministerstva. Sprevidel je, da njegova stranka ne dobi večine v zbornici. Največ sitnosti dela general Boulanger. Od vseh strani dohajajo priznanja Boulangeru, vendar Freycinet ž njim ne more pridobiti vseh oportunistov. Clemenceau pobija Freycineta in njegovo stranko, sam pa tudi ne dobi večine. Mogoče, da se oportunisti združijo z monarhisti, ki le to tirjajo, da vlada ne izpodriva cerkve in ne nalaga večjih davkov.

Nedavno so v Carigradu slovesno praznovali 46. rojstni dan **turškega** sultana. Vse turške in tuje ladije, vsa javna poslopja so bila v zastavah. Dopoludne so prišli v sultanovo palačo: ministri, turški generali, zastopniki vnanjih držav in drugi dostojanstveniki častitati sultanu Abdul-Hamidu. Prišli so tudi razni patrijarhi in drugi načelniki krščanskih občin. Na večer so bila razsvitljena vsa javna poslopja in druge palače. Sultan je pomilostil 52 kaznjencev in ukazal, da njegovi namestniki isto storé po deželah. — Turški zastopniki in sir Dr. Wolff so se sporazumeli gledé Egipta. Po pogodbi izpraznijo Angleži Egipt v treh letih. Ako nastanejo novi nemiri, zasede Egipt angleška in turška armada, kakor se dogovorite Anglija in Turčija. Druge države se ne smejo vtikati v razmere ob Nilu. — Gledé Sueškega prekopa bodo države sklenile posebno pogodbo. — Turčija namerava posredovati pri drugih državah, da imenujejo kandidata za bolgarski prestol. Posebne okrožnice ne bo poslala državam. Ukazala pa je svojim zastopnikom pri vnanjih državah, naj se posvetujejo v tem oziru in naznanijo mnenja držav v Carigradu.

Lzvirni dopisi.

Iz **Št. Petra**, 22. maja. (Kalistrove ustanove. — Sneg.) Gledé dopisa s Pivke o Kalistrovi ustanovi nam je došel dostavek, da se je letos miloščine na hišne številke razdelilo 3645 gld. 48 kr. V vasi Slávina je prišlo na številko po 12 gld., v Kočah po 18 gld. 10 kr., in drugih vaséh po fari 4 gld. 26 kr. — Miloščina za uboge je znašala lani in letos po 4000 gld., ker se je bilo dosti obresti nateklo do končne vreditve, kako se ima ta denar deliti. V prihodnje bodo letne obresti ubožne ustanove znašale 2000 gld. in sicer za župnijo Št. Peter 1278 gld., za župnijo Slávina 722 gld. — Tudi Hrenoviška in Postojnska fara uživata dobroto Kalistrovih ustanov za uboge. Večen spomin slavnemu, dobrotljivemu Pivčanu! — Danes, 22. maja, je sneg naletaval in naš Snežnik je pokrit z novino, lepo belim snegom. Kaj se še zmisli!

S Kranjske gore, 22. maja. (Vreme) pri nas vganja take reči, da ga moram kar v „cajtenge“ dati. Pomislite, dragi čitatelji „Slovenčevi“, včeraj in nočoj je padlo pri nas kakih 100 mm. debelo snega! Posebno zanimivo je pa to, da so mu gori v oblakih na nenavaden način še pomagali, da je mogel toliko bolj urno padati. Grom za gromom se je namreč vrstil tisti čas, ko je snežilo, parkrat je bilo celó slišati, kot da bi bilo treščilo visoko gori v pobeljeno skalovje.

In danes zjutraj, kako krasen, diven prizor je to! Sneg leži po gorah in dolini krog in krog, in na sadnem drevju čepi kepica pri kepici na pisanem cvetju. V nedosežni višavi pa se razpenja sinji nebni obok. Žarko sonce si prizadeva z vso spomladansko močjo bujno se razevitajoče cvetke brzo rešiti nadležne odeje, in senožeti po gorah in njive v dolini pokazati v naravni zeleni obleki.

Ko sem tako v kratkem opisal prepozno zimo, ponuja se mi sedaj še prijetna priložnost s pomočjo letošnjega vremena v našem kraji dokazati nek vremensk pregovor. „Kolikor pred sv. Jurjem grmi, toliko po sv. Jurji sneži.“ Tako se glasi omenjeni narodni rek. Resničnost njegovo dokažem z matematično natančnostjo. Tiho (črno) soboto je pri nas prvič grmelo v letošnjem letu. To je bilo 4 tedne pred sv. Jurjem. Včeraj je bilo pa tudi 4 tedne po sv. Jurji. Sedaj preračunim to tudi po dnevih, pa brez logaritmov, kar iz pratike. Od tihe sobote (nevštete) do (nevštete) praznika sv. Jurja je 28 dni, od sv. Jurja (nevšt.) do (vštete) nočejšnje noči in današnje šeste nedelje po Veliki noči je pa tudi 28 dni. Ergo, quod erat demonstrandum!

Sneg, ki ga imamo ta mesec že v drugič v ravnini, do sedaj še ni napravil druge posebne škode, kot to, da rast nekoliko zadržuje na polji in travnikih.

Iz **Celja**, 21. maja. (Osoda duhovnikov pred sodnijo.) Pred kratkim so se morali trije duhovniki pri tukajšnjem sodišči zavoljo raznih prestopkov zagovarjati.

Z razsodbo okrajne sodnije v Mariboru z dné 18. februvarija l. l. je bil duhovni pomočnik M. Gaberc zaradi prestopka zoper varnost telesa po § 420. kaz. postave na 48 ur zapora obsojen, ker je v šoli pri veronauku porednega pobalina s palico pretepel. Obsojeni je naznanil pritožbo le zaradi kazni, in prosil, naj se zapor v denarno kazen spremeni. Po predlogu sporočevalca c. kr. deželne sodnije svetnika dr. Gallé-ta se je pritožba uslišala in kazen na 10 gld. globe spremenila.

Taka osoda je zadela tudi Rogaškega nadžupnika Antona Fröhlich-a. Temu je kmečka žena z imenom Ogrizek pisala lastnoročno zeló razžaljivo pismo, v katerem mu je očitala, da je krivičen človek, in da se poganja za osebe, ki so hujši, kakor židje.

Nadžupnik to reč ni pri sodniji ovadil, temveč moža J. Ogrizka prosil, da bi svojo ženo posvaril, da mu ne bi več tacih pisem pisarila, in tej prošnji pristavil, da je ona zavoljo tega dejanja nepoštena. Zarad zadnjega izreka se je pa Ogrizkova žena na časti žaljeno čutila in nadžupnika pri Rogaški okr. sodniji tožila, pri kateri je bil toženi zavoljo razžaljenja časti po § 491. kaz. postave na 50 gld. globe in povrnitev stroškov obsojen. Zoper razsodbo je obsojeni naznanil pritožbo zavoljo krivde in kazni, ter trdil, da ni nameraval Ogrizkove žene na časti žaliti, temveč da je le njeno dejanje kritikoval, katero je v resnici nečastno in nepošteno. — Tukajšnje okrožno sodišče, kateremu je dež. sodnije svetnik dr. Gallé predsedoval, je pri obravnavi dné 12. maja l. l. vsled zagovora toženega in dotičnega pisma tožnice, nadžupnika Fröhlich-a zatožbe oprostilo in tožnico obsodilo, da mora nadžupniku vse stroške prve in druge instance povrniti.

Danes pa se je vršila pri tukajšnji okrožni sodniji obravnava zoper župnika Josipa Černka. Isti je v šoli neko deklico dvakrat z bičem udaril, ker je bila pri veronauku nemirna. Čez 14 dni potem je deklica hudo zbolela, in je njeni varuh pri okrajni sodniji v Mariboru g. Josipa Černka ovadil, da jo je tako hudo ranil, da je bolna in da morebiti še umrje. Vsled te ovadbe je sodnijski zdravnik bolno deklico preiskal in svoje dobro mnenje izrekel, da je ona na možganih bolna vsled vnetja možganske kožice, da se pa vzrok bolezni ne more določiti, ker je mogoče, da je kaki udarec, če je na glavo padel, vnetje možganske kožice povzročil, ravno tako pa tudi mogoče, da je bolezen zavoljo prehlajenja, ali iz kakega drugega vzroka nastala. — Dasiravno z izrekom sodnijskega zdrav-

nika nikakor ni dokazano, da je ravnanje zatoženega hudo bolezen deklice povzročilo, bil je vendar isti z razsodbo dné 25. februvarija l. l. zavoljo prestopka proti varnosti življenja po § 335. kaz. postave na jeden teden s postom poostrelega zapora in odškodovanje 46 gld. za bolno deklico obsojen. Zatoženi je zoper razsodbo pritožbo zavoljo krivde in kazni naznanil in določno trdil, da je deklico z bičem sicer kaznoval, ker je bila nemirna, da jo pa ni po glavi zadel. Tudi pri pozivni obravnavi je sodnijski zdravnik izrekel, da se ne dá z določenostjo trditi, da bi bil zatoženi bolezen deklice zakrivil. Na podlagi tega izreka je predsednik obravnave, deželne sodnije svetnik dr. Gallé, razsodbo oznanil, da se Josip Černko zatožbe zavoljo prej omenjenega prestopka oprostí, in le zavoljo prestopka po § 431. kaz. postave na 10 gld. globe obsodi.

Domače novice.

(Premil. gosp. knezoškof) obiskali so v soboto na povabilo g. vodje Markoviča kaznilnico na Ljubljanskem Gradu. Okoli 10. ure dopoludne prišli so peš na Grad, kjer jih je pred poslopjem pričakoval gosp. vodja na čelu vsega kaznilničnega uradništva. Tu pozdravi g. vodja višjega duhovnega pastirja ter se zahvali za častni obisk. Na to gređó premil. g. knezoškof v grajsko kapelo, kjer dá domači duhovnik, č. g. Tomažič, zbranim kaznjencem blagoslov s sv. Rešnjim Telesom. Po blagoslovu nagovoré premil. g. knezoškof zbrane kaznjence s prav prisrčnimi besedami. Kažejo jim, kako da jih Jezus išče tudi na tem kraji in v tem zavodu, in kako naj poslušajo njegov klic ter naj radi k njemu zahajajo in se ž njim združujejo; zlasti naj ga radi prejemajo v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, da si ta čas bivanja v tej hiši obrnejo v dušno korist, v svojo dušno srečo. Iskrene besede poslušali so kaznjenci z ginjenim srcem in upati je, da bodo dober sad obrodile. Ko si knezoškof ogledajo lično kapelico, razkaže jim vodstvo razne dele hiše: delavnice, spalnice in tudi bolnišnice, kjer so raznim bolnikom govorili tolažilne besede. Slednjič gređó v šolo, kjer so kaznjenci iz krščanskega nauka pa tudi iz drugih predmetov prav dobro edgovarjali. Tu ogledali so si tudi dela kaznjencev, njihovo pisanje in zlasti lepa risarska dela, ki delajo vso čast učitelju g. Stegnarju in kažejo izredno nadarjenost nekterih kaznjencev. Veliko spretnost kaže v risanju nek Dekleva, domá iz Ilirske Bistrice. Ta izgotovil je tudi nižje omenjeno sliko. Dalje občudovali so rezbarsko spretnost nekega Slavinskega farana, ki iz slonove kosti čudovito lepe stvari izrezljava. Ko obiščejo še druge prostore, stanovanje g. kurata i. dr. pelje jih g. vodja v svoje stanovanje, kjer premil. g. knezoškofa iznenadi z velikim, mojstersko izdelanim portrétom njih prevzvišenosti s prošnjo, naj blagovolijo premilostni to delo sprejeti v spomin na današnje obiskovanje. Izražujoč še jedenkrat presrčno zahvalo za obisk, ki bode gotovo dober in trajen vtis napravil na cel zavod, prosi, naj tudi še nadalje zavodu ohranijo svojo naklonjenost. Knezoškof se zahvalijo za prelep spomin, za veselo iznenadenje; zahvalijo se uradnikom za trud in delo, spodbujajo jih, naj le vstrajajo ter jim želé najboljšega vspeha. Poludne je že minulo, ko se premilostni poslové in vrnejo domú.

(Poročil) se je gosp. dr. Ivan Tavčar danes popoludne v cerkvi sv. Petra z gospodično Fr. Košeninijevó. Sinoči, na predvečer poroke priredila sta čitalniški pevski zbor in delavsko pevsko društvo „Slavec“ nevesti serenado. Čitalniški zbor pel je tri pesmi, za njim je pel „Slavec“ pesmi: „Svoji k svojim“, „Prošnja“ in „Slavjanska“. Pri „Slavčevem“ zboru se je posebno odlikoval občeznani tenorist g. Iv. Meden v pesmi „Prošnja“. Občinstva zbralo se je mnogo pred stanovanjem gospodične neveste na Poljanah.

(Jetika) je pobrala v Ljubljani v preteklem letu vseh prebivalcev 107-70 odstotkov. Pri nas toraj največ v celem cesarstvu. Najmanj jetičnih je bilo lani v Trstu, namreč 24-40 na 10.000 prebivalcev. To je preračunal c. kr. sekcijski svetnik v ministerstvu notraujih zadev g. dr. Kusy.

(Spomenik Anastazija Grúna) onesnažile so že večkrat neznane osebe. To se je zgodilo tudi zadnji četrtek. Policija je marljivo zasledovala nemirneže, ki dajejo povod, da narodni nasprotniki grđé Slo-

vence pred svetom. Te dni je policija zasačila dva rokodelska učenca, ki sta zadnjič onesnažila spomenik. Take otročarije mora obsojati vsak pameten človek, ker narodni stvari ne koristijo, pač pa škodujejo dobremu imenu slovenskega prebivalstva.

(Umrl je) v noči od 20. na 21. t. m. nagle žalostne smrti g. Janez Lapajne, župnik na Studencu pri Krškem. Rojen je bil ranjki l. 1844, posvečen l. 1868. Našli so ga v soboto zjutraj mrtvega v sobi, napolnjeni z gostim črnim dimom. Kako je nastal v sobi ogenj, ki je tlel med knjigami in omarami, ter zadržal ranjkega, ni znano. (Ravnokar smo čuli ustmeno poročilo, da je svetilnico s petrolejem blizo postelje postavil ter goriti pustil. Najbrž se je kakorkoli si bodi zvrnila ter se zgreto olje vnelo. Vredništvo.) Blagi ranjki gospod Lapajne je bil znan kot izborni talent, zlasti za matematiko. Svojemu narodu bil je vedno zvest prijatelj. Pokopali so ga danes zjutraj. Bodi vsem znancem v molitev priporočen!

(Pretep) je bil sinoči na Poljanah. Skočili so si v lase mesarji in hlapeci.

(Povozil) je včeraj izvošček št. 17 neko žensko. Na mitnici ga je prijela policija in odvela na magistrat.

(Letošnje češnje) že prodajajo Vipavke po mestu.

(Nov „Križev pot“) je bil včeraj blagoslovljen v Postojni. Podobe je slikal znani slikar na Dunaji, g. Blank, okvire je naredil podobar, g. Šubic iz Škofje Loke.

(Iz Hrenovic) nam piše prijatelj: Ravno mi sije solnce na mizo, a po oknih je ropotala toča skoraj tri minute. Ni bila gosta, tudi ne debela, pa brez škode ne bo.

(Številka 47), ki ima menda v soboto v Budi (Ofen) v mali loteriji „priti“, zmešala je v Gradcu loterijskim bratom in sestram popolnoma možgane. Od zgodnjega jutra pa do pozne noči tare in gnjete se več ljudi pred dotičnimi loterijami, kakor pa jih je v cerkvi najti. Redarji jih spuščajo v malih skupinah po pet do osem v loterijo, ker bi sicer ljudje preveč škode napravili v preveliki gnječi. Staviti ni več dovoljeno na 47 kakor največ po 50 kr. na listek. Prebrisanci, ki bi radi 5 goldinarjev stavili, razdelj jih na deset listkov. Sto in tretji pot bo menda sedaj, od kar ni bilo 47 zunaj, za to pa tako stavijo na njo.

(Razstavo) pisemskih mark mislijo nekteri čudaki napraviti l. 1888. v Gradcu, kjer se sploh ljudje za stare marke in koleke jako zanimajo. Eden teh mož je nabral toliko mark in kolekov, da njihova nekdanja vrednost znaša nad 2000 gl. in si je stene svoje sobe z njimi prepregel.

(„Matici Hrvatski“) je podarila deželna vlada 1000 goldinarjev. Polovico darú bo „Matica“ porabila za redna letna književna izdanja, druga polovica je odločena za prevode grških in latinskih klasikov.

(Obletnico) bitke pri Aspernu, kjer je nadvojvoda Karol premagal slavnega Napoleona praznovalo je včeraj več polkov avstrijske armade.

(Vodstvo c. kr. poštne hranilnice) je te dni razdelilo, oziroma razposlalo tretje letno izvestje o poslovanji imenovanega zavoda v minolem letu; obširneje poročilo nameravamo priobčiti enkrat ob priložnosti. Za danes naj omenimo le to, da v uradu na Dunaji posluje 91 državnih uradnikov, 51 uradnikov na odpoved, 379 pomožnih uradnikov, 33 uradnikov ženskega spola, 20 uradnih službenikov, 40 pomožnih službenikov in 37 drugih osebnosti nižje vrste, skupaj 651 oseb. Vse službe je hranilnica plačevala že dve leti iz lastnih dohodkov, tudi vse ostale stroške je prikrila z istimi, in še je lani preostalo čistih 47.924 gl. 79 kr. S tem zneskom je začela izplačevati dolg, ki ga je prvi dve leti zavod napravil pri državni blagajnici, namreč za 538.314 gl. 88 kr.

Telegrami.

Dunaj, 23. maja. „Pol. Corr.“ poroča iz Carigrada, da je Turčija poslala državam okrožnico, da se reši bolgarsko vprašanje. Imenujejo naj se dva ali trije kandidati za bolgarski prestol, kakor neprenehoma tirjajo regenti.

Pariz, 23. maja. Rouvier je naznanil predsedniku Grévy - ju posvetovanja s političnimi osebami. Novo ministerstvo bi se

moglo sestaviti, če se združijo vse republikanske stranke pod vodstvom enega prejšnjih ministrskih predsednikov. — Listi poročajo, da se bo Grévy zopet posvetoval z Freycinetom.

Carigrad, 23. maja. Angleško-turška pogodba gledé Egipta je bila včeraj podpisana.

Danski misijon.

Znano je našim bralcem, da se je gorečim misijonarjem novo širno polje odprlo — na Danskem. Še pred kakimi 40 ali 50 leti je bilo luteranstvo tam tako vkoreninjeno, da je bila smrtna kazen za zuga na prestopu v katoliško cerkev. In dandanes? Najbrž je ravno Dansko, ki se bode prvo in skupno povrnilo v katoliško cerkev.

V glavnem mestu Kopenhagen-u ni druge cerkve katoliške, kakor mala kapelica v palači avstrijskega poslanca; a še v to se pride le po ovinkih, ker treba je še le vrat iskati.

V malo letih je število katoličanov brez cerkve narastlo do 3000. Milovaje nam je prečast. gosp. misijonar, dr. Ferus, ki še med nami biva, pripovedoval, kako mnogokrat se pripelja najodličnejša gospôda do katoliške kapelice, a ker je prenapolnjena, mora se vrniti. „Naj bi prostorno cerkev imeli“, pravi g. misijonar, „upamo prav v kratkem času tisoče in tisoče zmotene čede katoliški cerkvi pridobiti.“

Zato ga je prefekt (predstojnik danskega misijona s škofovo oblastjo) poslal, rekoč: „Pojdite v božjem imenu po svetu do dobrotnikov sv. misijonov; morda se Vam posreči dobrotnih milodarov dobiti, da bi zamogli tu v glavnem mestu tudi glavno cerkev za danski misijon postaviti ter tako čedo Kristusovo pomnožiti! Pripovedujte katoličanom, kar iz lastne skušnje veste, kako lačno ljudstvo hrepeni po resnici: kako je žetev velika, a delavcev malo. Znabiti se dobrotniki nimajo nikjer večjega sadú nadejati, kakor ravno tu na severnem Danskem.“

Za danes le dostavljamo — znabiti drugikat kaj več — da nam je misijonar kazal pismo od prefekta, v katerem mu naznanja veselo novico, da bode v Binkoštih le v Kopenhagen-u birmal blizo 60 odrasčenih, ki so v katoliško cerkev prestopili, po drugem Danskem pa še mnogo več. In to ne izmed priprostega ali nizkega ljudstva, ampak spreobrnjenci so pravoslavci, plemenitaži in drugi odličnjaki. V istem listu mu sporoča, da je danski ustanovni proš (se vé, protestantovski) v Kodanji Kofved-Hansen izdal novo brošurico, v kateri dokazuje vso praznoto luteranstva ter pravi, da za verne protestante ni nobene druge rešitve, kakor prestop v katoliško cerkev. Njegov lastni prestop, dostavlja prefekt, je le še vprašanje časa.

Ko objavljamo nekaj darov za „Danski misijon“, priporočamo prav toplo vsem vnetim dobrotnikom in podpiralcem sv. misijonov — „Danski misijon“.

Darovali so:

Č. gosp. župnik v Štangi	1 gl. — kr.
Č. gosp. Jos. Erker, stolni vikar	2 „ — „
Č. g. Matija Jeriha, spovednik v Škofji Loki	10 „ — „
Preč. gosp. Peter Urh, proš v Novem mestu	3 „ — „
Neimenovan	2 „ — „
Neimenovan	2 „ — „
Donesek sv. leta	300 „ — „
Preč. gosp. Jurij Jan, dekan in čast. kanonik v Dolini	10 „ — „
Č. g. Jos. Jerič	5 „ — „
Sp. Marija Blažom, posestn. v Cerknici	2 „ — „
Č. g. Ant. Nemeč, kapl. v Trebnjem	1 „ — „
Blgr. gosp. Fr. K., učitelj v B.	5 „ — „

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		trakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	730-48	+11 0	sl. zap.	del. jasno		
22. 2. u. pop.	730-48	+14 2	„	„	2 30	
9. u. zveč.	731-41	+ 8 2	„	oblačno	dež	

V nedeljo dopoldne del. jasno, popoldne oblačno in mrzlo, ponoči dež. Srednja temperatura 11-1° C. za 4-2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 10 kr.
Sreberna 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 05 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	1 2 40 „
Papirna renta, davka prosta	96 90 „
Akoije avstr.-ogerske banke	851 — „
Kreditne akoije	281 40 „
London	127 15 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	10 08 1/2 „
Ces. cekini	5 98 „
Nemške marke	62 37 1/2 „

Tržne cene

dné 21. maja t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	31	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež, „	4	87	Surovo maslo, „	—	95
Ječmen, „	4	55	Jajce, jedno „	—	2
Oves, „	3	09	Mleko, liter „	—	8
Ajda, „	4	39	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	4	39	Telečeje „	—	52
Koruza, „	5	20	Svinjsko „	—	60
Krompir, „	2	50	Kostrunovo „	—	40
Leča, „	12	—	Pišanec „	—	50
Grah, „	13	—	Golob „	—	20
Fižol, „	11	—	Seno, 100 kgr.	2	76
Maslo, kgr.	1	05	Slama, „	2	67
Mast, „	—	64	Drva trda, 4 mtr.	6	10
Špeh svež, „	—	60	„ mehka, „	4	—

Izvožno marcno pivo

v steklenicah (21)

dobiva se v pivovarni Janeza Perlesa v Ljubljani v zabojih po 50 steklenic, steklenice z 1/10 l. „ 50 „ „ „ 7/10 l.

Dobra, stara, bela

VINA

prodaja po ceni oskrbnitvo grajščine Pleterje na Dolenjskem. — Tudi se ondi prodá nekaj dobrega čevička. (2)

ŽELODČEVA ESENCA
lekarka Piccoli-ja
v Ljubljani.

rešila me je od nepopisljivih muk, koje sem trpel vsled želodčeve obolenosti veliko let; vsa umetnost in véda zdravništva obupala je nad menoj in gotovo bil bi že danes pokopan, ko bi ne našel rešilne roke v tem neprecenljivem sredstvu, ki me je rešilo pogubne bolezni.

H. Hermann, delovodja v Tržaškem arzenalu. Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gl. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzi-oli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (10)

Preseljitev kupčije in predtiskarije.

M. DRENIK

poprej v Židovski ulici

preselila se je

v hišo „Matices Slovenske“ v „Zvezdi“ Kongresni trg št. 7.

Bogata zaloga ženskih ročnih del, vsake vrste volne, sukanca in raznih snovi za vezanje. Harlandska preja itd.

Za obilne naročila priporoča se najuljudneje

M. Drenik.

(1)